

HETI SZEMLE.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Egy évre. ————— 3 frt — kr.
Félévre ————— 1 frt 50 kr.
Negyedévre ————— frt 75 kr.
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 2 frt.

Felolós szerkesztő

BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:

A „PÁZMÁNY-SAJTÓ.”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések, stb. a „Pázmány-sajtó” czimére küldendők. (Deák-tér 29. szám.)

Hirdetések jutányos árban vételnek fel.

A lap megjelenik minden szerdán.

Az olasz forradalom.

A megszentelt jogok és a kegyelet mélyreható megsértésével épült fel az új trón, furfanggal, erőszakkal és a történelem tanúságtételének fitymáló semmibevételével alakult meg az ifjú királyság az appenini félszigeten. Európa nagyhatalmai nem támogatták az egyház fejedelmének tiltakozó szavát, tétlenül nézték a Bourbonok uralmának megdöntését, a pármái, modenai, toskánai fejedelmek száműzetését, — ellenkezőleg csakhamar örömmel üdvözölték körükben az egyesített olasz nemzetnek — mint ők vélték vagy legalább akarták hinni — erőteljes uralkodóját, aki pedig nem annyira erejének tudatában, mint inkább nagyozási mániától elkapva lépett közibök.

Hanem az európai nagyhatalmaknál van egy nagyobb hatalom, aki úgy alkotta a világrendet, hogy a „befejezett tények” nyomában is ott legyen a megtorlás, ha ezeket a tényeket az erkölcsi alapról eltérő, jogtalanság és igazságtalanság avagy megfontolatlaniságból fakadt okok idézték elő. S ez a büntetés az olaszt trónra hamarabb bekövetkezett, mint gondoltuk volna. Nem vagyunk kárörvendők s nem vagyunk barátai a forradalomnak, esetlegesen bármily cél sikerét mozdítsa is elő, de az olasz forradalom oly tanulságos s annyira szembeötlő benne az okok és okozatok közötti összefüggés, hogy lehetetlen szó nélkül hagynunk.

A Milanóban, Florenczben, Páviában stb. kitört zavargás a szocializmusnak első, igazán nagy mérközése a ma

fennálló jogrenddel. Teljesen elő volt készítve taktikailag úgy, mint hadászatiilag, el volt látva pénzzel és fegyverekkel. A szocializmus olasz földön elég hatalmasnak érezte magát arra, hogy megkísérelje az erőpróbát. De hát ahol maga az uralkodó a jogtalanság talaján építi fel uralmát, ahol a tulajdon jog oly szembeszökő megsértésével szerzi birtokát, csoda-e, ha erős gyökeret ver a tulajdon sérthetlenségét tagadó sectája? Ne feledjük azt sem, hogy olasz földön államosítva vannak az iskolák, be van hozva a polgári házasság, a papságnak nincs vagyona és mégis lázong a nép, nem ugyan papjai ellen — sőt az egyház ellen egyetlen hang sem emelkedik, hanem a gazdagok, a kormány és a trón ellen. Azt mondják, éhesek, azért akarják ledönteni a trónt, pedig a köztársaság nem ad kenyeret. Egyetlen egyszer, 48-ban próbálta meg a francia-köztársaság, hogy munkát és kenyeret, illetőleg a munkaképteleneknek 2 frank napdíjat adott, de ez által az állam oly terhet vett magára, melynek nem birt megfelelni s rövid idő alatt fel kellett hagyni a merész vállalattal. Sem azelőtt, sem azután a köztársaság nem gondolt arra, hogy állami kenyeret adjon a népnek, legkevésbé gondolhatna erre az elszegényedett olasz állam. A nemzet anyagi jólétét cseppel sem tudja jobban felvirágoztatni a köztársaság, mint egy alkotmányos — a visszaélésektől megtisztított királyság és az olasz nép szemében mégis a trón a botránykő. Ki nem látja az olasz királyság sorsában az Isten ujját? Igaz

ugyan, hogy ma már vérbe fojtották a mozgalmat. Midőn a katonaság nem győzte puskával, ágyukat vontattak elő s ezek gyilkos tüzevel söpörték végig az utcákat. Ahol pedig a katonák nem akartak lőni a népre, a parancsnokok az ellenszegülő katonákat lövették rakásra. 600 halottja és 2000-nél több sebesültje van az elfojtott forradalomnak, ezek mind és velök még több ezren éhes gyomorral és lesóványodott karral a köztársaságért küzdöttek. S aki ismeri a szocialistákat, az tudja, hogy a kiontott vér csak jobban tüzezi őket s a most kieroszakolt nyugalom látszata alatt csak jobban kavargog a népszennyvedély lesve az alkalmat az újabb kitörésre. Az egyesített olasz királyság napjai meg vannak számlálva.

Az iskolák államosítása.

A közoktatási kormánynak, hitvallásoknak, társadalomnak azon mindinkább általánossá váló törekvése, hogy lehetőleg minden község el legyen látva népiskolával, örvendetes haladása korunknak. Mert habár nem tagadható az, hogy egy nép minden magasabb irodalmi műveltség, sőt az olvasás és írás tudása nélkül is képes jól rendezett egyéni, családi, sőt társadalmi életet folytatni, magának és családjának jó vagyoni helyzetet teremteni s így emberi rendeltetését e földön teljesíteni, ha természetes józan eszén kívül ott áll oldala mellett a mindeure feleletet adó, eszének ép úgy, mint szívének bőséges táplálékot nyújtó igaz vallás fénye, eszközei s rendkívül nagy nevelő hatásu ereje: — ámde ha mindehez hozzájárul még a művelődés azon neme, melyet az olvasás és

TÁRCZA

Kakas Márton uram pipája.

Irta: Bodnár Gáspár.

Kakas Márton uram családi élete megváltozott. A csöndes jókedvű öreg ur buskomoly-ságba esett. Csak járt-kelt a szobában alá és fel, mint a ki elvesztett valamit . . . talán bizony jobb kezét. Multak hetek, hónapok és Kakas rendíthetetlen maradt. Látszott, hogy küzd, hogy ingerlékeny, hogy nagyon fáj neki valami, de nem szólt. Az anyjok sokszor félve tekintett reája. Persze, nem szokta meg azokat a dolgokat, a mik itt most történnek. Tudniillik Kakas Márton férjeurának az izlése olyan kritikus lett, minővel három vármegyében sem lehetne találkozni. Azóta nem jó izü a leves, a kávé éppenséggel nem tudja inni, még a töltött káposztába is rendesen beleköt.

Sokszor volt már az anyjok eszébe, hogy felfedezi a titkot, kihozza a paksamétát! Hadd

pipázzék, hiszen olyan fordult világ van itt azóta, mióta pipa füst nem szállong a házban, mintha a család számára utolsó itélet következett volna.

Ehhez járult, hogy Kakas uram egyszerre hirtelen rosszul lett, leesett lábáról — és az orvosok komolyan féltették. Meghült, attól lehetett tartani, hogy mire a tavasz megjő — Kakas Márton uram elmegy.

Gondos ápolásban azonban reményt nyújtott életéhez. Megfeküdt az ágyat becsületesen, de hosszu idő után mégis csak fellábadt.

Egy délután nagyon jó kedvvel söttenkedett felesége mellett. A hova csak ez lépett, követte. A torkán volt valami, ki akarta mondani, de nem volt ereje hozzá.

— Marcsi te — mondá végre az anyjok — te valamit takargatsz előttem?

— Biz úgy ám, de nem merem szemedbe mondani.

— Pedig látod, elmondhatnád.

— Elmondjam, — e hát? No jól van.

— Édes egyetlen drága feleségem, végy

nekem egy pipát. Ha mindjárt olyan kicsit is, mint a kis veres pipám volt . . .

Az asszony olyan boldog volt örömeiben, hogy kitára karjait, öszsze viszsa ölelé és csókolá Marcsit.

— Megyek fiam, csak várj, mindjárt itt leszek. S rohant a kamarába. Diadallal hozta a paksamétát és elibe raká a tizenkét pipát.

Marczi egy csepp hujja, hogy sóbálványnyá nem változott.

— Hej az asszony csak asszony marad — rebegé gyermekes örömmel, nem hiába, hogy a férfi legjobb oldalbordájából került.

A magyar dohány elfogyott.

Hát hoztak „trafikot.”

Jó a magyar embernek ez is!

*

Amiből — én legalább — egy nevezetes felfedezésre jutottam: Hogy. t. i. csakugyan van abban valami, hogy a magyar ember pipával születik és azzal költözik el az árnyék világából.

írás által szerez meg, életének minden viszonyaiban nagybecsű segédeszközt nyer az eligazodásra és tökéletességre. A szellemi világban egy új nagy birodalmába lép ekkor, melyet az emberiség gondolkodói évezredek óta mindjobban szélesbítenek. Új ismeretek és eszmékkel gazdagodik elméje s miután a szívnek és akaratnak rendszerint az elne szolgáltatja az anyagot, az írni és olvasni tudás roppant befolyást gyakorol a kedélyi élet kiművelésére is.

A tökéletesedés emez eszközének nagy fontosságát a kath. egyház látta be legelőször. Ő állította föl az első iskolákat, ő nevelte először irodalmi műveltségre az emberiséget s hazánkban ma is ő tart fenn a legtöbb iskolát Páratlan érdemeit, rátermettségét a nevelés terén nincs a ki tagadhatná.

És mégis mit tapasztalunk?

A most felszinen levő liberális áramlatnak azon törekvését, hogy az iskolákat a kath. egyház kezéből lassankint kivegye s amennyire a pénzerő engedi, fokozatosan államosítsa. Hát ebben nem volna még nagy veszély, ha az állam a valódi műveltség nélkülözhetetlen alapját, a vallást iskoláiban épügy gondozná, mint az egyház. De ez nincsen úgy. A vallás ugyszólván kegyelemkenyeren él ott az állami iskolákban. Hiszen a kultusz-miniszter csak imént jelenté ki, hogy egy magát nyíltan felekezetlennek és istentagadónak valló tanárt nincs oka elmozdítani az iskola katedrájáról.

Felette veszélyes ez az irányzat nemcsak általános emberi s művelődési, de nemzeti létünk szempontjából is, a melynek szintén csak a vallás képezheti szilárd alapját.

A vallás nélküli műveltség csak üres külső máz, mely nem emeli föl az embert, inkább lealacsonyítja, sőt, amint korunk felforgató törekvései igazolják, valóságos szörnynyé tesz az embert, s emberi rendeltetésével homlok-egyenest ellenkező irányba terelik.

A műveltség csak a vallással karöltve bír értékkel és beccsel. Irodalmi magasabb műveltség nélkül is emel, tökéletesít a vallás. A vallás nélküli műveltség azonban mindig átkára és romlására volt az emberiségnek.

Templom és iskola ikertestvérek, melyeknek elválasztása mindenkor szomorú következményeket vont maga után, a mint ezt a fenyegető szocializmus is igazolja.

A kis herczeg.

A Rákócziak bodrogi váránál ősi várában vagyok újra lélekben. A múlt s jelen varázsa vissza vissza csal oda, annak a csonkatornyu várnak hatalmas termeibe, négyszögű udvarába. Mennyi dicső emlék tolu elmémbe a multból: fejedelmi udvar, pompás ünnepélyek, fényes lovagok, fejedelmi urak, asszonyok, drágaköves szerszámtól ragyogó paripák és sok más kép áll szemeim előtt. De a mult ezen fényes emlékei mellől a jelenből is sorakozik egy igen kedves emlék, melyet itt el akarok mondani.

Nem rég többed magammal vendége voltam ezen ősi várnak. A jelenlegi várur egyetlen, akkor alig 14 éves fia a kis herczeg fogadott bennünket, kiről egyéb szép reményekre jogosító tulajdonságain kívül azt is tudtuk, hogy a katonai pálya iránt rendkívül vonzalommal viseltetik. De micsoda vonzalom volt ebben a gyermekben s mekkora komolyság mindaz iránt; a mi katonai dologra vonatkozik, szinte hihetetlen. De ha tekintetbe vesszük a gyermek körülményeit, első sorban családi hagyományait, melyek nem egy nagynevű

És e tény ujjal mutat azon elutasíthatlan követelményre, hogy a műveltséget közvetítő iskolák első sorban a vallást képviselő egyházak védőszárnyai és irányadó vezetése alatt legyenek és maradjanak, — s az állam csak a védői szerepre, támogatásra, a hiányzó erők előteremtésére, s az állami szempontból szükséges ellenőrzésre legyen utalva.

Ezért nézi méltán gyanus szemmel a kath. egyház s kivétel nélkül minden felekezet az állami iskolákat — itt különösen a népiskolákat értve — s ezért ragaszkodik szívósan iskoláihoz még erejét felül muló áldozatok árán is.

Az iskolák államosítását magyar nemzeti szempontból sem helyeselhetjük, mindaddig, míg emez érdek megóvására és biztosítására az állam természetes hatalmában más utak és módok kínálkoznak sikerrel.

Ha tehát az állam emelni akarja a nemzeti műveltség színvonalát s a népek versenyében a magyar faj culturalis fölényét biztosítani e hazában, ezt csak az egyházzal és felekezettekkel karöltve s ezeknek az iskolákat irányító vezetésével és rendelkezésével kell tennie, nehogy az egyik oldalon elérni szándékolt előny miatt fontosabb s nemzetfentartó érdekek szenvedjenek egész generációkra, sőt a nemzet jövőjére kiható nagy kárt.

Hogy pedig mind a két irányu érdek és cél a magyar nemzeti műveltség és vallásosság, az állami iskolák forciozása nélkül, a hitvallásos iskolák által még jobban elérhető, — az, ha az állam a rendelkezésére álló másnemű számos eszközöket erélyesen alkalmazza, minden kétségen felül áll.

Emberi, művelődési, nemzeti érdekekből kiindulva teljesen elítéljük tehát az iskolák államosítására irányuló megfontolatlan törekvést s éber őrködésre, hitvallásos iskoláik szivós, áldozatkész védelmére hívunk föl mindenkit, a kik ez érdeket szívőkön viselik.

Dixi.

Felhívás a gazdaközönséghez!

A „Magyar Gazdaszövetség“ a következő felhívást intézi a gazdaközönséghez:

Hazánk egére viharfelhők tornyosulnak, a föld meginog lábunk alatt s felős, hogy a lázítás üszke lángba borítja az egész országot, ha

katonáról, hadvezérről szólnak, azután a helynek történelmi emlékekben gazdag voltát, érthető, hogy a fogékony gyermeki lélek minden erejéből csügg e tárgyon.

Már fogadásunkra atyjától engedélyezett tiszthelyettesi egyenruhában jelent meg s katonásan viszonzta üdvözlésünket is. Amint a kastélyba hajtattunk, nem várta be, míg mi a megérkezéskor szokásos udvariassági tényeken átesünk, hanem mialatt mi a „Lorántffy“ szobákban elhelyezkedtünk, ő eltűnt mellőlünk.

Épen keresésére indultunk, midőn egyszerre trombita szó üti meg füleinket. Az udvarra siettünk hát mi is, hol két sorban felállított egyenruhás és fegyveres csapatot láttunk, mely előtt kedvencz lován büszkén járt fel s le a mi kis házi gazdánk.

Amint megpillantott bennünket, felénk irányítva lovát s illő komolysággal szólított fel bennünket, hogy legyünk tanui az ő csapata rendszeres kiképzetésének, s egyben kijelölte a helyet is számunkra, a honnan a hadi tudományukat megszemléljük.

A szabad testgyakorlatok, lépések, felvo-

ölberakott kézzel nézzük a veszedelem tovarapódzását.

A magyar földműves megtagadja hazáját s beáll földosztónak, mert a haza csak áldozatot követel, anélkül, hogy adna is valamit; uzsorások szipolyozzák őt, jómagunk pedig, a helyett, hogy kiszabadítanók karmai közül, tétlenül nézzük pusztulását, sőt nem egyszer versenyre kelünk a szipolyozókkal.

Ez így nem mehet tovább. Itt az ideje, hogy tegyünk is valamit a népért, hogy kiemeljük abból az erkölcsi, szellemi és anyagi nyomoruságból, melybe őt évtizedes mulasztásaink súlyosították!

Ne várjuk felülről a segítséget.

Alulról kell kezdeni a munkát!

Újjá kell teremteni a társadalmat, hogy a nép bizodalma és szeretete a vezető osztályok felé visszaforduljon s megbecsülje ismét azt a rögöt is, mely neki kenyet ad. A nyereség-szomj és önzés helyébe a szolidaritás érzetét kell lelkebe oltani; ki kell tanítani rá, hogy mily hatalmas erő rejlik a szövetkezésben, fel kell világosítani, hogy ez egyik főeszköze annak, hogy a mai sötétségből és nyomoruságból kiemelkedhessék s egy jobb jövő alapját megvethesse.

Rázzuk fel a népet zsibbadságából és segítsünk neki, hogy a szövetkezést megalapíthassa; hisz hivatva vagyunk rá, hogy vezessük. A látszólagos nyugalom ne téveszsen meg senkit. Ma még csak a szomszédban van a tűz, holnap már a mi fejünk fölött gyulad ki a ház.

De különben is nem csak érdekünk, hanem hazafiúi és felebaráti kötelességünk is az, hogy összefogva lendítsünk valamit a magyar nép sorsán.

Fel hát, munkára!

Kezdjük mindjárt azzal, hogy alapítsunk fogyasztási szövetkezeteket. Ezek valószínűleg meg a legkevesebb áldozattal, s e mellett még a legnagyobb vonzóerőt is gyakorolják a népre, mert áldásos hatásuk azonnal nyilvánvalóvá lesz.

Mily szerencsés alkalom volna ez arra, hogy a néppel a szövetkezés eszméjét gyorsan megkedveltessük! Mert mégis csak szeget üt a fejébe, hogy mi módon kaphatja olcsóbban s hamisítatlan jó minőségben nemcsak az élelmiszereket, hanem még a takarmányt, vetőma-

nulások, fordulatok, fegyver fogások mind szigoruan előírás szerint történtek. A kis katonák arcáról az öröm és ügyességök tudatából eredő meglepedés sugárzott s boldogan „masiroztak“ szeretett tiszthelyettesük vezénylő szavára.

A vár alatt levő városi iskolák derék növendékeiből került ki ez a kis csapat, szabadidejüket szívesen töltik a kis herczeg katonai iskolájában.

De fordítsuk figyelmünket a gyakorlatozókra s vágjunk komoly arcot, mert ők is komolyak e percben. Most folyik a szemle, utána jó a napiparancs, mely szerint a jelenlevő vendégek tiszteletére délután a Bodrog hidján tul legközelebb eső uradalmi majorságban nagy hadgyakorlat lesz. Indulás pontban két órakor.

Ezzel a délelőtti paráde véget ért. A „tiszthelyettes ur“ ismét a mienk lett s jól eső mosolylyal fogadta a látottak felett való meglepedésünk sőt csudálatunk kifejezését. Délig szívesen kalauzolt bennünket s megmutatta a vár nevezetességeit, melyekről más alkalommal ugyan e helyen bőven szóltam. Dél-

got, nyersanyagot szerszámokat. műtárgyát és gépeket is, szóval mindent, a mihez a gazdaságban szüksége lehet.

És nem is olyan nehéz a fogyasztási szövetkezetek létrehozása. Hiszen a Károlyi Sándor gróf által nemrég alapított Hangya a magyar gazdaszövetség fogyasztási és értékesítő szövetkezete (Budapest, Zöldfa-utca 10.) magára vállalja a dolog terhesebb részét. Készséggel ad felvilágosítást; örömmel szolgál útmutatással mozgalom szervezéséhez; kiküldi egyik képviselőjét az alapításhoz; ellátja az újonnan alapított szövetkezetet a legjobb és legolcsóbb cikkekkel, végül felügyel vezetésére s ellenőrzi számadásait.

Ha azután az első lépés meg van téve a többi már magától jön.

A ki pedig azt hiszi, hogy a magyar nép nem termelt rá erre a feladatra, hogy nem érdemel bizalmat, mert nincs benne elég józanság, kitartás és komolyság: az téved. A hitelszövetkezetek példája mást mutat. Mi más ez mint a nép megbízhatóságának és érettségének bizonyítéka? És a hitelszövetkezetek elterjedtsége nem a mellett szól-e, hogy e nép felfogta azt a fontos misziót, melyet azok teljesítenek? Pedig ezen szövetkezetek érdekköre aránylag korlátolt, mert elvégre is nem mindenki van ráutalva a hitelre. Ellenben minden ember fogyasztó s a jómódonak épen úgy érdekében áll, hogy olcsó s jómínőségű portékához jusson, mint a szegénynek. Nem kell hát attól tartanunk, hogy a fogyasztási szövetkezetekkel kudarcot vallunk. Ez már magában hordozza a siker minden feltételét.

Küzdjük hát le azt a nembánomságot! Ne várjuk meg, hogy az ellenség betörjön a házunkba, felgyújtva hajlékunkat, hanem tegyünk meg jövele mindent a magunk hatáskörében, hogy a veszedelmet elhárítsuk!

Első lépés gyanánt pedig alapítsunk fogyasztási szövetkezetet!

Évzáró vizsgálatok.

I. A szatmári rk. polgári és felső népiskolai tanítónőképző-intézetben.

Május 20. 21. 24. és 25-én tanképesítő vizsgálatok írásbeli része.

Junius 6. és 7-én a képesítő vizsgálatnak gyakorlati része, a próbatanítás.

Junius 11-én magánvizsgálatok az I. és II. évi növendékek részére.

Junius 27. és 28. napjain a képesítő vizsgálat szóbeli része.

Junius 29-én az iskolai év ünnepies befejezése.

II. A szatmári rk. elemi tanítónőképző-intézetben.

A) osztályvizsgálatok:

Május 23-án a IV. osztályban általános osztályvizsgálat.

Junius 4-én az I. és II. osztályban a hittanból és módszertanból; a III. osztályban a hittanból és történelemből.

Junius 10-én az I. osztályban a földrajzból és természetrajzból; a II. és III. osztályban a magyar nyelvből és számtanból.

Junius 13-án az I. osztályban a számtanból; a III. osztályban a német nyelvből és földrajzból; a III. osztályban a módszertanból és természetrajzból.

Junius 16-án az I. osztályban a neveléstanból és magyar nyelvből; a II. osztályban a neveléstanból, ének- és zenéből; a III. osztályban a neveléstanból és természettanból.

Junius 17. és 18-án általános osztályvizsgálat az I., II., III. osztályu magántanulók részére.

Junius 21-én az I. osztályban a német nyelvből, ének- és zenéből; a II. osztályban a természetrajzból és geometriából; a III. osztályban a németnyelvből és háztartástanból.

Junius 25-én a III. osztályban a geometriából, ének és zenéből: minden osztályban a francia nyelvből.

B) képesítő vizsgálatok:

Junius 14. 15. 16. és 17. napjain a képesítő vizsgálatok írásbeli része.

Junius 22. 23. és 34. napjain a képesítő vizsgálatok szóbeli része.

Junius 24-én munkamesternői képesítő vizsgálat.

Junius 26. 27. és 28. napjain a női kézimunkák közszemlére kitétele.

Junius 29-én az iskolai év ünnepélyes befejezése.

Spanyolország és Amerika között folyik a háború. A Spanyolok Portorikónál győzelmet arattak. Az amerikai hajóraj kilencz órai

kemény harc után kénytelen volt visszavonulni, több hajó erős sérüléseket szenvedett. Spanyolországban a lelkesedés nagy.

Olaszországban forradalom ütött ki május 11-én. A lázadás Fizenze, Livornó, Milanó, Piza, Siena és Paviában öltött legnagyobb méretet. A Milanóban osztogató szocialista röpirat a forradalom okául az éhséget és munkahiányt mondja. Ez a lázadás nevezett röpirat szerint — az éhség és kétségbeesés lázadása. A királyi kormány, mint rendesen, most is azzal felel, hogy lemészároltja azokat, akik kenyeret és munkát követelnek, — ostromállapotot hirdetnek a hatalmon levők és alamizsnát adnak ahelyett, hogy segítenének. A gabonavámok, melyek tíz év óta a nagybirtokosoknak 250 milliót juttatnak éverte, ellusították gazdáinkat és képtelenné teszik arra, hogy a lakosság éhségét csilapítsák. A gazdasági válságot fokozza a személyes szabadságnak és az igazságnak lábbal tiprása, a nagy gonosztevők büntetelensége, a műveltség és felvilágosodás hiánya. A forradalom célja volt, köztársaságot alapítani legalább a régi Lombardiában. Azonban a nagy gonddal szervezett felkelést a katonaság leverte. Több százra megy az elesettek s több ezerre a sebesültek száma. A megrémült lakosság most nyugalmat színtel.

A képviselő választók névjegyzékének összeírását jó lesz országszerte különösen a papságnak, mint a nép természetes védőinek a legéberebb figyelemmel kísérni, hogy megakadályozzák azon törvénytelenéseket, melyek által a választókat sok helyen nemcsak megfizették, hanem számukat felényire redukálták. Épen most van az összeírások ideje. A belügyminiszter ugyanis a képviselőházban egy interpellációra kijelentette, hogy utasította az összeíró bizottságokat, miszerint pontosan az 1836. V. t. c. szerint számítsák ki az urbéri értelemben vett egy negyed teleknek térfogatát és e telek legkisebb adóját vévén alapul, állapítsák meg az adókulcsot és eszerint a választási cenzust. Ha tehát valahol visszaélés merülne fel, nemcsak a központi választmányhoz, hanem egyenesen a belügyminiszterhez is panaszt kell tenni, illetve az eljárás ellen óvást emelni.

Az uszora ellen. A belügyminiszter rendeletet bocsátott ki, hogy a pálinkamérőknek zálogüzletet tartani nem szabad, vagy más

ben a hadgyakorlatokon való megjelenésünket kérte s figyelmeztetett, hogy „irodájában,” el ne feledjünk passpartout váltani, mert e nélkül a hadgyakorlat területére senki fia sem léphet. Érdeklél néztük a támadó és védő műveletek rajzait.

Délután 2 órakor dobpergés és trombitaszó mellett indult a körülbelül 30 főből álló csapat.

A hidfőig együtt haladtak, itt azonban kivált az ellenség s mindkét fél sietett elfoglalni állását, miután itt ott előőrsöket hagytak. Mire mi kiértünk, teljes erővel folyt a hadműveletek. Alig lövolnyira a hidtől kis fegyveres állta utunkat s csak a passpartou előmutatása után folytathattuk utunkat.

Sajnos, a küzdelem lefolyását apróra nem láthattuk, csak itt-ott árkon bokron kuszó alakokat valószínűleg azért, hogy észrevétlenül megközelítsék azt a tisztást, melyen a támadott fél táborozott. Lehetett látni az előőrsök, kémek lefegyverezését, majd az ellenség tömörülését s rohamát, melyet azonban a fehérsapkások ropant örömiadallal visszavertek.

A majorság udvarára siettünk, hogy ott várjuk be a fáradt harcosokat. A major iskolájában épen évzáró vizsga volt; képzelhetni a vizsgálat ünnepélyes csendjét mennyire megzavarta a mind jobban közlő dobszó, s trombita hang. Nem is lehetett volna nagyobb vizsgai jutalmat adni e tanyai gyermekeknek mint azt, hogy ők is szemlélői lehessenek a kis herczeg és bevonuló katonáinak!

Mindenki az udvarra tódult.

Tehát vége volt a nagy csatázásnak; az ispánlak előtt levő árnyas fák alatt jó ozsonna várta a derék harcosokat. Persze még evés közben is nagy volt a vitatkozás a győztes és legyőzött fél között a gyakorlatok különböző eshetőségei körül. A „tiszthelyettes ur” szemei örömtől ragyogtak, hogy megmutathatta a vendégeknek az ő művét. Mert ez csakugyan az ő műve volt. Ozsonna után ismét katonás rendben haza vonult a kis sereg s a „szertárban” a czivil élet hétköznapiasságába visszaszülyedvén — elszéledtek.

Mi pedig körülvettük a „tiszthelyettes” urat s elhalmoztuk őszinte elismerésünk nyilatkozataival.

Mielőtt nyugalomra tértünk volna, még egy meglepetés várt reánk. A várkastély emeleti folyosójának ablakából néztük a holdfényben uszó festői várudvart, midőn egyszerre a halvány fényt vörös váltotta fel s mi el voltunk ragadtatva a látvány szépségétől. A kastély márvány árkádjai, a vár tornyai, minden vörös bengáli fényben úszott s lelki szemeink előtt ott lebegtek a fényben e vár egykori fényes lovagjai, fejedelmi urai, asszonyai, drágakövektől ékes paripái s mellettük láttuk a mai nap kis harcosait élükön a kis herczeggel, a ki szivben lélekben magyar s mindenkéül felett katoná.

De elmúlt a káprázat, elmúlt a vendégség s mindenből e kedves emlék maradt, melyet hiven őrzök; mert jöhet idő s jöjjön is, kívánom, midőn valóra válnak e gyermek álmai s igazi csapat kiképzésében, majdan vezényletében élhet dicső hivatásának, melynek végső célja: a haza védelme.

Jákóhalmi.

szóval tilos a pálinkáért zálogot venni. Okos dolog, csak tartanak meg, s ne maradna a papirosan. Sok visszaélésnek, uszoráskodásnak lehetne ezzel útját vágni. De mindenestre jó tudomást szerezni róla, hogy ilyen rendelet létezik, s a pálinkamérőt az engedély megvonásán kívül büntetéssel is sújtják, ha hurokra kerül.

Hirek.

A szokásos keresztjáró körmeneteket tartotta meg e hét három első napján a kath. egyház. E lélekemelő körmenetek az ötödik századból erednek. Szt. Mammert, viennei püspök ugyanis, midőn székvárosát tűzvész, földrengés és elemi csapások pusztították, három napi böjtöt és közajátosságot rendelt Isten irgalmasságának megnyerése végett. Miután a buzgó imákat siker koronázta s megszűnt a sok mindennemű csapás, lassankint általánossá lettek a körmenetek, melyek „Keresztjáró” nevet onnan vették, mert faluhelyeken több templom nem lévén, a község határában levő keresztet járva el a hívők serege. Városunkban hétfőn a zárda templomba rendeztetett a körmenet, kedden a gör. kath. templomba és szerdán a kálváriára.

Ő méltósága a püspök ur az itt pünkösdkor tartandó kerületi tornaversenyre adományozott 200 frtot. A szegény nőket segélyező Luiza egyesületnek, melynek elnöke szeretett főispánunk fenkölt szellemű neje, gróf *Hugonai* Béláné, *Simontsits* Izabella, 100 frtot. Az ungvári legényegyesületnek 50 frtot. Az ungvári kath. körnek 50 frtot. Lelkészek félelvi auctájára 1915 frtot. Viski templomra, oltár, szószék és képre 834 frtot. A károlyi és beregszászi apácákknak 300 frtot. Károlyban egy árva tartására 50 frtot. A szent Istvan társulat új palotájára 500 frtot.
összesen 3999 frtot.

A gyermekek első áldozása vasárnap történt meg a székesegyházban. Örömnapp ez minden esztendőben úgy a szülék mint a kicsinyeknek. Az ünnepélyes szent misét *Jandrisics* János apát-plébános mondotta, mely után *Bodnár* Gáspár képezdei tanár a gyermekekhez azok lelkületéhez és felfogásához mért beszédet intézett. A templomi örömnappélya után a leánykák a zárdába, a fiúk a plébániára mentek, hol szives vendéglátásban részesültek. Az első-áldozók száma fiú és leány vegyesen 101.

A bérmlás szentségét Ő méltósága a püspök ur áldozócsütörtökön Lázárban, vasárnap f. hó 22-én Sárközön fogja kiszolgáltatni.

Néh. Serly Károly cz. kanonok vallaji esperesplébános hagyatékából az egyházmegyei hivatalhoz a végrendeleti végrehajtó által külföldre czélokra 1690 frt küldetett be. Később közölni fogjuk a czélokat.

Tanári képesítést nyert a kolozsvári tudomány egyetemen *Walton* Róbert a kir. kath. főgymn. fiatal tanára, miután a vizsgálatot a magyar — német szakcsoportból szép sikerrel letette.

Hymen. Löffler József kir. kath. főgymn. tanár szombaton vezette oltárhoz a székesegyházban *Schwarz* Kreszentia kisasszonyt, néhai *Schwarz* János bajorországi földbirtokos leányát. Ugyan e napon kelt egybe *Dóczi* Miklós kolozsvári lakos, államvasúti gépgyári felügyelő *Konrad* József telekkönyvvezető leányával Katica kisasszonnyal. — *Alexa* Miklós szamosújvári lakos vasárnap esküdtött örök hűséget *Páskuj* Mariska kisasszonynak, *Páskuj* Imre helybeli tekintélyes kereskedő kedves hugának.

Áthelyezés. A debreczeni VI. kerületi m. kir. kulturmérnöki hivatalhoz beosztott Katona Béla kir. kulturfőmérnököt a földművelésügyi miniszter június hó 1-től kezdve a Brassóban székelt X-ik kerületi m. kir. kulturmérnöki hivatalhoz helyezte át. — Katona Béla számos év óta intézte a vármegye vízi ügyeinek a kulturmérnöki hivatal hatásköre alá eső részét s viszonyainkat alaposan megismerte, így távozása veszteség számba megy.

Előléptetés. A m. kir. pénzügyminiszter *Pap* Gyula helybeli m. kir. adóhivatali pénztárnokot a IX. fizetési osztály 1300 frtos fokozatába léptette elő. Gratulálunk a jól megérdemelt előléptetéshez!

Az ügyvédi kamara dr. *Léderer* Zsigmond ügyvédet Halmi székhelylyel az ügyvédek névjegyzékébe fölvette; *Nemes* Imre és *Novák* Károly erdői ügyvédek elhalálozásuk, dr. *Makray* Mihály nagybányai ügyvédet aljárásbíróvá történt kinevezetése következtében, az ügyvédek névjegyzékéből törölte. *Nemes* Imre irodája részére gondnokul dr. *Harcsár* Géza szatmári ügyvédet rendelte ki.

Az ungi felső kerületben — mint értesülünk — az ő méltósága által bérmláltak száma meghaladta a 2000-et.

Lemondás. Mint értesülünk, *Nagy Vincze* nyug. képezdei igazgató lemondott a szatmári káptalan uradalmának vezetéséről s Szatmáron óhajtat lakni.

Emlékeztető. Pósa és társai, budapesti hírlapírók, ma este érkeznek városunkba, s tiszteletökre a Söröcsarnokban az Ezres ismerkedési estélyt rendez. A mesemondás holnap délután 5 órakor tartatik meg a városi színházban.

Eljegyzés. *Walton* Róbert, kir. kath. főgymn. tanár eljegyezte Kolozsváron *Demjén* Lujza kisasszonyt.

A Kölcsey-kör folyó hó 22-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a városháza nagy tanácstermében ünnepélyes közgyűlést most már tekintet nélkül a megjelentek számára meg fogja tartani. A közgyűlésre a kör érdeklődő tagjai ez uton tisztelettel meghívattak.

Felügyelőjévé választotta a tiszántuli ev. ref. főgymnasiumoknak a napokban tartott egyházközségi közgyűlés *Dóczi* Imrét, a debreczeni ref. főgymn. volt igazgatóját.

Gyászhir. Szentlászlói *Horváth* Ede 48-49-iki huszárszázados e hó 12-én életének 80-ik évében városunkban elhunyt. Földi részeit 14-én nagyrésztvétel mellett helyezték örök nyugalomra.

Szép ünnepeket rendezett a múlt vasárnap a kath. legényegyesület védőszentjének szent Józsefnek tiszteletére. Délelőtt 11 órakor a zárda templomban *Eckel* Lajos az egyesület egyházi elnöke ünnepélyes szent misét mondott mely alatt a kir. kath. tanítóképezde növendékei szép énekdarabokat adtak elő. Ezután dr. *Volkenberg* Alajos theol. tanár lépett a szószékre, s eszmékben és érvekben gazdag lelkesítő beszédet mondott. Este a polgári társaskör üvegtermében mintegy 60 terítékű bankett volt, természetesen a pohárköszöntők nem maradtak el, éltették az egyesületet, annak alapítóit, felvirágoztatóit, tisztségviselőit, a tagokat és jóbarátait. Igen kedélyes és nobilis multság volt.

A papnevelésben az évről vizsgálatok a köv. sorrendben fognak megtartatni: május 26-án az erkölcsstanból, 27-én az egyháztörténelemből, június 6-án az ágazatos hittanból, 7-én a szentírási tanulmányokból, 17-én a nevelés és gyakorlati szertartásból, 18-án a bölcsletről, 19-én Te Deum lesz és az iskolai év bezáratik.

A hegyi vasút építésére a belügyminiszter megadta az engedélyt, posta hozzájárulás és államsegély czimén 70.000 frtot utalványozot

ki. Bizony ideje volt, hogy valahára nyélbe üssék ezt a régóta huzódó ügyet.

A kath. kaszinó és egyházmegyei irodalmi-kör június 9-én fogja tartani a Czeccil-egylet helyiségében 5-ki felolvasó estélyét a honvédek közreműködésével. A felolvasás után a kath. kaszinó helyiségében társas szórakozás lesz.

A honvéd zenekar ténzenjét ezután nem a főtéren — mint eddig — hanem délutánonként fél hat órakor a sétátéren (promenad) fogja tartani.

A szatmári részen tagosítást kérelmezők „Őszinte szó” czim alatt egy hosszú felhívást intéztek azokhoz, kik a tagosításnak ellenzői. Mi úgy látjuk, hogy ebből a felhívásból teljes jóakarattal beszél, mert míg egyrészt felvilágosítást nyújt arra nézve, hogy a törvény értelmében a jelenlegi szabad gazdalkodási rendszertől a forduló rendszerhez visszatérni lehetetlenség másrészt felsorolja azon előnyöket, melyek a tagosításból úgy a nagyobb mint a kisebb birtokokra háramlanak. Azoknak kik tagban nem akarják kivenni birtokaikat, hanem fordulót kívánnak, tetszésükre bízzák hogy válaszszák ki maguk a határnak azon részét, melyet óhajtanak, ők ebbe készek a bíróság előtt, még a szavazás előtt kötendő egységességgel beleegyezni. Így akik fordulóban szeretnek gazdálkodni, elérhetik ebbeli óhajok teljesülését; birtokaikat fordulókba oszthatják, azon gulyát, csordát, csürhét tarthatnak, tetemesen növekedik a tagosítással a birtok értéke, előnyösebb fizetési feltételek mellett lehet kölcsönt kapni, ha a birtok együtt van, a belvizek levezetéséről gondoskodnak, hogy minden birtokhoz ut fog vezet, megszűnik a kellemetlenség, mely a megyék bizonytalanságából ered, könnyebb lesz a felügyeletet, a földek javítását és kezelését eszközölni. Mindenesetre figyelemre méltó pontok vannak felsorolva a felhívásban, melyeket jó lesz meggondolni azoknak, kik bujtogató, vagy nem kutatjuk mi okból, ellentétes álláspontot foglalnak el és a közös érdeket, melyből úgy a kis mint a nagy birtokokra csak előny háruul, meg akarják akadályozni. És ha ezzel most czélt is érnének, a tagosítást kérelmezők újból minden esztendőben meg fogják tenni az ügy érdekében lépéseiket, meg levén győződve, hogy a többség elébb-utóbb be fogja látni a tagosítás czélszerű voltát és mellette nyilatkozik.

Az érettségi vizsgálatok írásbeli része a kir. kath. főgymnasiumban e hó 16-án kezdett vette és folytatólagosan 17. 18. 20. 21-én tartatnak meg. A szóbeli rész június 1. 2. 3. napjain lesz; 29 tanuló jelentkezett. A vizsgálatokon a tankerületi főigazgató, *Szieber* Ede fog elnökölni. — Az ev. ref. főgymnasiumban június 20. és 21-ik napjain lesznek az érettségi vizsgálatok. Jelentkezett 21 tanuló. Elnöknek az egyházi főhatóság *Biki* Károly esperest küldötte ki, a kormány képviselőjében *György* Endre akadémiai tag lesz jelen.

A tornaverseny sikerének biztosítására minden szükséges intézkedést megtettek a bizottságok, a legszebb eredményre van kilátás, csak kedvező idő legyen. Egy csinos füzetben kiállítva megjelentek a verseny sorrendje és szabályai, mely az egész lefolyásnak hűképét tárja elénk. Be vannak osztva az összes növendékek számszerint 815-en 10 oszlopba, meg van állapítva a felvonulás és gyakorlatok rendje, ki vannak jelölve a bíráló bizottságok. A füzet végén levő kimutatás a résztvevő intézet megérkezésének idejéről, elhelyezésük és ételmezésükről nyújt részletes tájékoztatást. Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy *Weisz* Adolf

sör-sarnokos három hektoliter sört ajánlott fel, *Komka* Alajos a kenyeret igen jutányos árban különként 18 kr-ával fogja szolgáltatni, *Valkovics* Sámuel vendéglős ingyen fogja a versenyterén az ozsona kiszolgálását eszközölni, *Nagy Dezső* cukrásznak 10 frt. lefizetése mellett megengedték, hogy a versenyterén árubódét állíthasson. *Márkus* Márton vendéglősnek az élelm. bizottság visszaadta 100 frtját, melyet azért bocsátott rendelkezésre, hogy az élelmezés kiszolgáltatásából hagyassék ki, rendelkezésére bocsátották a Vigadót azon megbízás mellett, hogy a vendégeket fejenként 80 kr-ért lássa el. A versenyterén ozsonna lesz.

Tiszti estély volt a honvédenekar közreműködése mellett szombaton a polgári kaszinóban. Hangversenynyel vette kezdetét, a zenekar több darabot adott elő. *Karly* főhadnagy művészi zongorajátéka és *Matzinger* századosné elragadó énekszámai fénypontját képezték az estélynek. A hangverseny után táncz következett.

Szatmár városa egy főreáliskolai és Ludovika akadémiai alapítványi helyekre az 1898/99. tanév kezdetével pályázatot hirdet. A kikatonák akarnak lenni, f. hó 24-ig pályázhatnak, kérvényeiket a városi tanácshoz nyújtják be. Az alapítvány elnyerésével 600 forint élvezete van összekötve.

A gyalog és bicikli versenyt megtartotta a múlt vasárnap a torna és vivó egyesület. Nagy-Károlyban a zsűritagok és nagy néptömeg kíváncsian várta az érkezőket. A kerékpárversenyben *Grósz* Miklós lett a főgyőztes, ki 89 perc 50 mp. érkezett be s aranyéremmel lett kitüntetve, a második *Herczeg* Gyula volt 94. p. ezüst érmet kapott jutalmul, a bronz érem *Róth* Gyulának jutott (95 p.), *Antal* Lajos (103 p.) és *László* Zoltán (104 p.) díszoklevelet, a később érkező *Medvey* Zoltán és *Vajnay* Bálint elismerést kaptak, *Bartha* Kálmánnak utközben eltört a gépje, így a versenyben nem vehetett részt. A gyalogversenyben a főgyőző *Kovács* József hegyi tanító, ki ki 4 óra 25 p. 30 mp. tette meg az utat, ő kapta az aranyérmet, másodiknak (4 óra 31 p.) *Krasznay* Sándor kir. albiró érkezett be, így az ezüst érem tulajdonosa lett, a bronz érmet *Szimonisz* Béla gyógyszerész nyerte (4 óra 42 p.), *Unger Ullman* Sándor, *Bródi* Miklós és *Petrecz* Pál utközben kifáradván, jobbnak látták bekocsikázni. A versenyzőket nagy ovátokkal fogadták, tiszteletükre fényes bankettet rendeztek, hol jó egyetértésben ölelkeztek össze Szatmár és Nagy-Károly sőt a vidékről és Debreczenből érkezett sportkedvelő férfiak. Az idő igen kedvező volt.

Terjed a tüdővész. Ez ugyan magában véve nem örvendetes állapot, de a miniszternek e tárgyban kiadott utasítása czélszerű intézkedést eredményezett városunkban. Az egészségügyi tanács belátta, hogy helytelen dolog a rendezés alá jövő népkertből szemétdombot csinálni, s trágyával planirozni az alacsony fekvésű helyeket, mert annak káros kigőzölgése még évtizedek múlva is ki fogja kergetni kivált este felé az üdülni óhajtókat. Mi ezt megmondottuk annak idején, örvendünk, hogy a következmények szavainknak igazat adtak.

A Pünkösdkor tartandó kerületi tornaversenyre tribünjegyek *Lówy* Miksa, *Páskuj* Imre, és *Toldy* István urak üzletében kaphatók.

A hegyközség június 1-én életbe lép. Hegybirói állást szerveznek 600 frt évi fizetéssel, 10 rendes és 4 kiegészítő pásztor fogadnak fel havi 15 frton. A pályázati kérvényeket *Papp* Gézához, mint a hegy-község választmányának elnökéhez június 1-ig kell benyújtani.

Nem utánzásra méltó indiai szokás uralodik Rampurban, mely államnak fejedelme An-

golszágtól jelentékeny évi segélyt élvez azon kötelezettség mellett, hogy 2000 katonát tartson. „A fejedelem családja leánygyermekkel szaporodott meg — írja egyik bombayi lap — és örömben uszik az egész ország; az örvendetes eseményre való tekintettel, minden állami hivatalnoknak egy heti fizetését — vonták le.”

A mezőgazdasági munkások és munkaadók között kötendő szerződésekre nézve, a közigazgatási bizottság felterjesztésére, a miniszter megengedte, hogy a szerződések 2 példányban kiállítva csak láttamozás végett mutattassanak be a hatóságnak, és a mennyiben ezen eljárást az év lejártával meg akarná hosszabbítani, tegyen hozzá újból felterjesztést.

Az egy és félkrajczáros réz váltópánz a magánforgalomban csak 1898. évi június hó 30-áig, az állami pénztáraknál és hivataloknál pedig, 1899. évi december 31-ig fogadtatnak el, 1898. december 31-ike után azok sem névértékükben, sem anyagi értékük megtérítése mellett többé sem fizetéképen] el nem fogadtatnak, sem be nem váltatnak.

Szép és jó ezt a két tulajdonságot, sajnos, nem sok ipari munkáról mondhatjuk el. Vannak a fővárosban a szemnek tetsző épületek, amelyek az első évben elkezdnek repedezni; vannak csillogó kirakatok tele csupa törékeny, rossz anyagból készült áruval. Annál elismerésemel-tőbb az olyan czég, mely előkelőségénél fogva ép oly szolid, becsületes munkát, mint szép, diszes kidolgozást ad kitűnő anyagból készült butorainak; ilyen a *Nemes* és *Lengyel* elsőrangú budapesti (Belváros, Kecskeméti-utca 6. szám, I. emelet) czég butortelepe, ahonnan dr. *Papoly* *Gyula* törvényszéki bíró ur fötéri új palotájának gyönyörű berendezése és *Fogarassy* *Sándor* mérnök ur remekbe illő ebédlő- és szalonberendezése is való. Nem utolsó érdeme a hirneves czégnek, hogy művészi becsü darabjait teljesen méltányos, jutányos áron tartja s így mindenki által hozzáférhető.

Szőlősgazdák könyve. Tudnivalók az ok-szerű szőlőtelepítés és művelés köréből. Irta *Horváth* Sándor műkertész. Kapható a „Mezőgazda” szerkesztőségében, Budapest, VIII. ker. Práter-utca 44. Ára egy korona. — A kipu-sztult szőlőterületek ujjaalakítása egyik legfontosabb közigazdasági feladat s annak mielőbb való megoldásán legjobb tehetségünkkel kell közremunkálnunk. A telepítés költséges munkája azonban csak úgy lesz gyümölcsöző, ha helyesen végezzük. Nos hát e vinczellér-képző iskolát helyettesítő könyvecske ezt a szükséges tudást adja meg, kimerítő tájékoztatásul szolgálván arra nézve is: hol és milyen föltételek mellett lehet a szőlő fölújítására kölcsönt kapni? — A mű főbb fejezetei a következők: Általános tudnivalók a szőlőről. — A szőlő újabb válfajairól. — A hazánkban is termelt szokottabb szőlőfajták. — A szőlőszaporítás módjai. — A szőlőiskoláról. — A szőlőoltásról. — A szőlőtalanok ismertetése. — A szőlőföld trágyázásáról — A szőlő ültetéséről. — A szőlő tavaszi munkálása. — As új ültetésű szőlők kezelése. — A szőlő további kezeléséről. — Havi teendőink a szőlőben. — A szüretéről. — A must czélszerű kezeléséről. — A szőlő el-lenségeiről és betegségeiről. — A fölújításhoz szükséges kölcsőnpénz megszerzéséről.

A tornaverseny költségeinek fedezésére újabb adakoztak: *Meszlényi* Gyula megyés püspök 200 frt, gróf *Hugonnai* Béla 50 frt, *Nagy* J. 1 frt, *Szilágyi* Lajos 50 kr, *Poszvék* 50 kr, *C. J.* 50 kr, *Kolozsvári* 50 kr, *Haraszthy* Tamás 3 frt, *Nagy Elek* 1 frt, *Dr. Steinberger* Ferencz 2 frt, *Germarz* 1 frt, *Grünfeld* Lipót 50 kr, *Gerey* Sándor 50 kr, *Somlyay* Kálmán 50

kr, *Dr. Tanódy* Márton 5 frt, *Fogarasi* Sándor 5 frt, *Valkovits* Sámuel 3 frt, *Valkovits* Aurél 1 frt, *Markos* Imre 50 kr, *Fülmó* Irma 5 frt, *Szentiványi* Christine 2 frt, *Paládi* Lajos 1 frt, *Dr. Lengyel* Márton 2 frt, *Nagy József* 50 kr, *Somogyi* Kálmán 50 kr, *Majláth* Ferencz 4 frt, *Farkas* László 1 frt, *Jéger* Károly 1 frt, *Burda* Károly 1 frt, *Makranczy* József 1 frt, *Bakó* Zoltán 1 frt, *Babocsay* László 1 frt, *Bodnár* Károly 1 frt, *Soltész* Imre 1 frt, *Dr. Bohus* János 1 frt, *Beney* 1 frt, *Bangha* Géza 1 frt, *Prohászka* Lajos 1 frt, *N. N.* 50 kr, *N. N.* 50 kr, *Osztodál* Jenő 5 kr, *Tóth* Béla 50 kr, *N. N.* 50 kr, *Dr. Török* 1 frt, *Dr. Fejes* István 1 frt, *Szentiványi* Gyula 1 frt, *Mihalovich* 1 frt, *Papp* L. Béla 1 frt, *Nádpataki* 50 kr, *Dr. Némethy* József 1 frt, *Dr. Vajay* Imre 1 frt, *Scheiber* Ferencz 2 frt, *Rosenfeld* Miksa 1 frt, *Zommer* Károly 1 frt, *N. N.* 1 frt. *Kerekes* Zsigmond 50 kr, *Gillyén* 50 kr, *Szatmári* Imre vendéglős 3 frt, *Illy* Károly tart. tiszthely. 50 kr, *Csajkovics* Ferencz 50 kr, *Sarmaságh* Géza 1 frt, *Szatmármegyei* takarékpénztár rt. 15 frt, *Csajkovics* Gyula 50 kr, *Mikle* Ignác 30 kr, *N. N.* 20 kr, *H. A.* 20 kr, *Kovács* Flóri 10 kr, *Ferentin* Róza 50 kr, *Morgenthalné* 10 kr, *N. N.* 20 kr, *Nyisztor* János 30 kr, *Nyisztor* Jánosné 20 kr, *N. N.* 5 kr, *Ferencz* Ágost 50 kr, *Anderkó* Bertalan 50 kr, *Nyisztor* Endre 50 kr, *Tóth* József segédlelkész 1 frt, *Szücs* József 1 frt, *Reizer* Jánosné 1 frt, *Mertz* József 1 frt, *Ekkel* Lajos 1 frt, *Thurner* Albert 1 frt, *Schef-teli* és *Reiter* 5 frt, *Árgyellán* István 20 kr, *Berger* Herman 20 kr, *Sicher* Mária 30 kr, *N. N.* 20 kr, *Rosenfeld* Károly fakereskedő 25 kr, *Mayer* József 30 kr, *Két N. N.* 40 kr, *Ifj. Dr. Farkas* Antal 2 frt, *Rác* István ref. lelkész 1 frt, *Mándy* Bertalan 1 frt, *Teitelbaum* Herman 1 frt, *Pap* Géza 2 frt, *Békéssy* Géza 2 frt, *Körösmezei* Antal 1 frt, *Raab* Sándor 50 kr, *Soós* János 50 kr, *Árokháti* Vilmos 50 kr, *N. N.* 50 kr, *Özv. Király* Györgyné 50 kr, *Tamásffy* Antalné 50 kr, *Gedőné* 50 kr, *Fehér* Józsefné 50 kr, *Novák* Mariska 2 frt, *N. N.* 30 kr, *N. N.* 70 kr, *Medgyesi* Ferencz 2 frt, *Asztalos* Sándor 30 kr, *Dr. Schönplug* Jenő 50 kr, *Horváth* Béla 30 kr, *Koós* Kálmán 30 kr, *Deutsch* Mór 40 kr, *Izsák* Ignác 30 kr, *Vaday* Károly 50 kr, *Morgenthal* Mihály 30 kr, *Dr. Török* János nos 1 frt, *N. N.* 30 kr, *Kerégyártó* István 50 kr, *Hegedüs* Sándor 1 frt, *Bródy* Vilmosné 50 kr, *Bakcsy* Gergely 1 frt, *Borsos* Benő 1 frt, *Papp* Lajos 1 frt, *Szentiványi* Sándor 1 frt, *Szabados* Ede 1 frt, *Demjénné* 50 kr, *Ritoók* Piroska 50 kr, *Vaáry* B. 50 kr. *Özv. Mártonffy* Józsefné 50 kr, *Tamássy* Ilona 50 kr, *N. N.* 1 frt, *N. N.* 50 kr, *id. Demidor* Ignác 1 frt, *Jankovics* János 1 frt, *Irgalmas* rendház 1 frt, *Jéger* Kálmán 1 frt, *N. N.* 1 frt, *Fésős* András 1 frt, *Vladár* Ferencz 50 kr, *Saja* Sándor 50 kr, *Ödön* 50 kr, *Unger* István 1 frt, *Dénes* Lajos 1 frt, *Dorcsák* Antal 50 kr. *Márton* Lázár 25 kr, *Szatmári* Sándor 50 kr, *Lehóczky* József 1 frt, *Sierácki* Arthur 1 frt, *Méder* Mihály 1 *Hauschka* János 50 kr, *Treiszig* István 50 kr, *Pap* Gyula 50 kr, *N. N.* 20 kr, *K. J.* 10 kr, *Ypsilon* 20 kr, *N. N.* 30 kr, *Klein* 22 kr, *Kádas* László 50 kr, *Böszörményi* 25 kr. *Kereszt-szeghy* Gyula 50 kr, *Német* Ignác 10 kr, *Kaufmann* Dávid 50 kr. *Foltinek* Ferencz 10 kr, *Domokos* 50 kr, *Grosz* Áron 20 kr. *Berger* J. 10 *Maruska* Mihály 1 frt, *Vásárhelyi* Lajos 50 kr, *Vajda* Mihály 50 kr, *Osváth* Elemér 50 kr. *Kölcsey* Antal 1 frt, *dr. Kölcsey* Ferencz 1 frt, *Szatmári* termény és hitelbank rt. 20 frt, *Stern* Jakab 1 frt, *Pirkler* József 1 frt, *Blum* 1 frt, *Jákó* Mihály 5 frt, *Roóz* Samu 1 frt, *Márkus* Jenő 1 frt, *Kovács* Ábrahám 1 frt, *Fried* Emil 1 frt, *Frankl* Mihály 1 frt, *dr. Kereszt-*

Elvállalok képkeretezéseket a legfinomabb kivitelben, ablak javításokat háznál is végeztek.

GYÖRY KAROLY
ÜVEG- ÉS PORCELLÁN KERESKEDESE
SZATMÁR, DEÁK-TÉR.

Ajánlom dusan felszerelt **üveg- és porcellán** kereskedésemet, mint **legelősb** bevásárlási forrást.

<p>Építkezők figyelmébe.</p> <p>Belga (solin) vörös jegyű cseh, kék jegyű magyar, mintázott és homályos táblákra ez idényre igen olcsó árakat szabtam, ez üzletágra nagy súlyt fektetek. Kérom sajtát érdekében is költségvetésemet bekérni, a munka szolid kiviteléért jóállást vállalom.</p> <p>Gazdasszonyok figyelmébe</p> <p>Brünni vaslemez főző-edények, serpenyők, veidnigok, szabadalmazott kávéfőzők, pecsenyesütők, evőeszközök, húsverők, főző- és konyhakanalak, pörkölők, dobozok, rozselők, darálók, sütő formák és még sok használati cikkek nagy választékban.</p>	<p>Házassulók figyelmébe.</p> <p>Menyasszonyi kelengyék, étkező, kávé-, teás, fekete kávé készletek legfinomabb carlsbadi porcellán, ugyszintén angol (fajans) és magyar majolika több mint 100 minta van állandóan raktáron. Ivó készletek, francia (bakarát) cseh beégetett és magyar mintázott, bámulatos olcsó árban.</p> <p>Vendéglősök figyelmébe.</p> <p>Törvényesen hitelesített üvegek és porak a legújabb mintákban, sörös pohár 0.5, 0.3, 1/4 l. Berdorf Alpacca és ezin acél evőeszközök, Kávé-szállók, fohér és mintázott kávéházi edények, porézios oválok és vizes palaezok kedvezményes árban.</p>
---	--

Ditmár R. szalon, ebédlő- hálószoba-lámpák, álló és asztali lámpák, kerti lámpák.

Kész ablakok minden nagyságban. — Csillár petróleum literje 20 krajczár.

Kész ablakok minden nagyságban. — Csillár petróleum literje 20 krajczár.

A debreczeni első takarékpénztár
jelzálogi bekebelezés mellett **40**
évi, vagy **rövidebb** lejáratu
készpénz vagy zálogleveles
törlesztéses kölcsönöket
és
váltóhitelt
engedélyez

a legméltányosabb kamat és feltételek mellett. Megkeresésre összes üzletágainkra vonatkozó értesítést készséggel szolgálunk.

A bekebelezési ügyletek gyors és jutányos keresztül vitelére ajánljuk takarékpénztárunk bizalmi ügyvédjét **des Combes Henrik** urat (lakik Debreczen Piacz-u.cza 2145. sz.) ki is a takarékpénztár által megállapított legjutányosabb **dij-tariffa** számítása mellett az öt megkereső feleknek szolgálatára áll.

ÁRJEGYZÉK.

BÖLÖNYI LÁSZLÓ

MÉSZÁROS és HENTES, FRISS és FÜSTÖLT HUSNEMŰEK ÜZLETÉBŐL.

Szatmár, Széchenyi-utca sarkán.

kilo I. rendű marha hus	— —	52 kr.
„ Sertés hus	— — —	56 „
„ Borju hus	— — —	60 „
„ Bányás hus	— — —	48 „
„ Friss disznózsir	— — —	76 „
„ Vastag szalona	— — —	68 „
„ Háj zsirnak	— — —	68 „
„ Paprikás szalona, vékony stráf	— — —	84 „
„ Fehér sós szalona táblákban	— — —	72 „
„ Kolozsvári páczolt szalona	— — —	84 „
„ Füstölt szalona táblákban	— — —	72 „
„ Páczolt sonka esonttal 1 frt.	— — —	10 „
„ „ „ esont nélkül 1 frt.	— — —	10 „
„ „ „ kifőve — 2 frt.	— — —	10 „
kilo Friss kolbász bors., czitr., fokh.	— — —	70 kr
„ Füstös kolbász fokh. bors.	— — —	80 „
„ Lengyel kolbász	— — —	80 „
100 pár finom virsli	— — —	4 frt —
100 drb szalvalád	— — —	4 „ —
100 pár frankfurti tormás	— — —	6 „ —
1 kilo Májsajt	— — —	80 „
„ Párizsi sajt	— — —	80 „
„ Czitromos sajt sült	— — —	80 „
„ Disznófej sajt	— — —	64 „
1 db. Páczolt marha nyelv	— — —	80 „
1 kilo Tepertő	— — —	64 „
1 kiló Vegyes hideg felvágott	— — —	80 „

5 kilós postarendelmény pontosan eszközöltetik Zsir és szalona nagybani eladás.

Tisztelettel

Bölönyi László.

Ruházati műterem a főtiszt. papság részére a „vörös kereszt”-hez.

Kitüntetve :

Bécs, Páris, London, Madrid, Brüssel, Boulogne, Tunis, St.-Gilet stb.

SKARDA VILMOS

IV. Waltergasse I. Bécs. IV. Favoritenstrasse 28.

Ajánl az 1898-ik tavaszi és nyári idényre:

papi-, rend- és világi

RUHÁKAT;

különösen :

meleg téli **havelokokat**, s. p. finom fekete palmerstonból ujjak nélkül **18** frt, ujjakkal **24** frt.; ujjakkal és valódi széles prém-gallérral, bélelve **34** frt.

Biretumok, kollárék,

chemisettek, házi- és utisapkák, kapuciumok, cingulusok nagy választékban. Valamennyi készítmény a legjobb anyagból, tartós és diszes kivitelben. **Szövetek méterszáma** is eladatnak.

Egyházi szerek

végleges megrendelés után **olcsón** szállítanak.

Árjegyzékek és szövetminták ingyen és bérmentve.

Magyarország legrégebb
egyházi szerek és zászlók
gyára.

Oberbauer Alajos
utóda,

*József főherceg cs. és kir. fensége
és Klotild főhercegnéasszony ő cs.
és kir. fensége udvari szállítója.*

Gyár és raktár:

BUDAPEST,

Váci-utca 14. szám.

Alapított 1863-ban. Ötször kitüntetve.

Ajánlja:

miseruha és egyházi szerelvényekből dusan felszerelt nagy raktárát, mely bővelkedik góth-, román és renaissance-stylü ruhákban, valamint pontifikáló szerekben,

**Egyházi és egyleti zászlókban,
ércz- és faárúkban stb.**

*Árjegyzékek és költségtervezetek díj- és
bérmentesen küldetnek.*

Oltáregyleti szállító

Saját készítményü fehérenemüim

A tavaszi idény alkalmából

van szerencsém Szatmár város és vidéke n. é. közönségének szives tudomására adni, hogy mint eddig, úgy most is

HAZAI IPARCSARNOKOMBAN

a legnagyobb választékban érkeztek idényezikkek, u. m.

a legújabb divatu

NŐIRUHA SZÖVETEK

hozza megfelelő **diszítések**; továbbá a magyar ipar legújabb **remek**

NAPERNYŐI,

valamint valódi hazai készítményü **tiszta gyapjuból készült**

férfi ruhakelmék, posztók,

ugy öltönyökre, mint tavaszi felöltőkre és köpenyekre; férfi *ingek-katlapok, nyakkendő* dus választékban. Gyári raktári: *valódi szépségi lenvásznak, damaszt asztalneműek, kávé terítékek, ágyneműek, siffonok, törölk. törölközők* stb., *saját készítményü fehéreneműből* a legszebb

menyasszonyi kelengyék,

a legrövidebb idő alatt a legsolidabb kivitelben, mindig a legjutányosabb határozott árakban számíttatnak, melyekkel a versenyt bármely fővárosi üzégokkal szemben mindenkor kiállani képes vagyok; ezeken kívül a

legnagyobb szőnyeg raktár,

függönyök, ággyterítők, asztalterítők és sok más cikkek dus választékban vannak.

A n. é. közönség szives pártolását kérve vagyok kész szolgálattal:

Páskuj Imre.

Vidékre mintákat és árjegyzéket szivesen küldök.

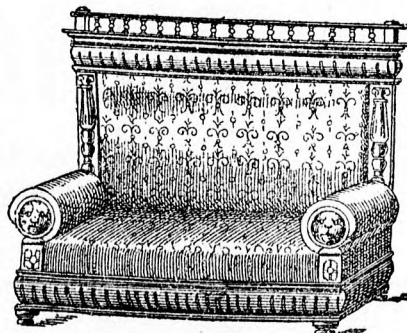
Az ezredéves országos kiállításon

Millenniumi éremmel kitüntetve.

Alapított 1875.

Legelső és legdusabban berendezett új

BUTOR

ÁRUHÁZ

több mint 200 szobaberendezés készletben

SCHWARZ VILMOS
DEBRECZEN.

Fióközlet: **SZATMÁR** Deák-tér.
Papolya-palota

Saját gyártmány! Kitünő munka! Jótállás mellett!

Ujjonnan felépült *dus raktárban és gyárban több mint 200 szobaberendezés készletben van* és mindennemű butorok a leggyorsabbtól a legfinomabb kivitelig **jutányos ár mellett** kaphatók.

Kívánatra minták, rajzok és költségvetéssel díjmentesen szolgálók.
Gyors és pontos kiszolgálás biztosítottik.

Alapított 1875.

**ORGONA-ÉPÍTÉSI
MŰINTÉZET**

Rieger testvérek

Budapest, Garay-utca 48.

Rieger testvérek Jägerndorfi (Osztr. Szil.) cs. és kir. udvari orgona-gyárának fiókja. Legolesőbb árakon kiváló orgonákat szállítanak.

A cég 23 évi fennállása óta

540 új orgonát

épített, melyek közül **186** esik Magyarországra, a többiit Norvégiába, Németországba, Romániába, Orosz, Olasz és Törökországba szállították.

Orgona-árjegyzékek

ingyen és bérmentve.